

Emlékpark, kegyhely létesüljön!

Csúrogon, a sintérgödörnél, a mártírok kényszer-nyugvóhelyén felállították a 16. fakeresztet

„Évről évre új a kereszt. Én Istenem, mért tűröm ezt?” – olvashatjuk a 16. fakeresztben, amelyet, csakúgy mint minden eddig, Légvári Sándor készített el, és amelyet közösen állítottak fel tegnap, a megemlékezés előtt Csúrogon, a sintérgödörnél, a hozzátartozók, szeretteik, az 1944-es megtorlások áldozatainak emlékére.

A megemlékezés résztvevői

Szanyó Tóth Gizella

Teleki Júlia a szervezők nevében emlékeztette a jelenlévőket az egy évvel ezelőtt elhangzott ígéretekre, miszerint összefogva, közösen mindent megtesznek azért, hogy a sintérgödörnél – ahova a kivégzetteket elhantolták – emlékpark és kegyhely létesüljön. „Mindenszentekről mindenszentekre egy kereszt sem maradt meg eddig, ezzel emberi méltóságunkban aláztak meg bennünket. Ha már elvették az életünknek egy darabját, csak azt kérjük, hogy méltón emlékezhessünk meg ezen a helyen hozzátartozóinkról, és hogy oldozzanak fel bennünket a kollektív bűnösség terhe alól.”

A keresztyén világ több mint 1600 éve emlékezik meg mindenszentekről, mondta köszöntőbeszédében **Pásztor István**, a VMSZ elnöke. „Az emlékezés, az élet fontos része, és leginkább családi jellegű. Egy esetet kivéve: amikor a nemzet mártírjaira emlékezünk. Vajdaságban 15 éve több mint húsz helyen emlékezünk meg nyilvánosan a nemzet mártírjairól, akik azért haltak meg, mert a nemzethez tartoztak. Ezen a helyen is a nemzet mártírjaira emlékezünk. Az

utóbbi hónapokat leszámítva, nem volt szerb politikus, akivel beszélni lehetett az 1944-es eseményekről. Tudom, hogy pillanatnyilag kevésnek tűnik a két köztársasági elnök, Sólyom és Tadić megállapodása, de mégis a holtpontról való kimozdulást jelenti. Időt igényel a tényekkel való szembenézés, próbára teszi türeklépességünket, de nincs más lehetőségünk” – mondta Pásztor István.

Fontosnak tartotta a gondolat megérését a múlt feltárására **Nagy Ferenc**, a Magyar Köztársaság szabadkai főkonzulja. Egyben kiemelte, hogy a két köztársasági elnök találkozásának üzenete biztató, s az is, hogy létre kell hozni a közös történelmi bizottságot a II. világháborús, és az azt követő időszak történéseinek a feltárására. A békés együttélés előfeltétele a múlt lezárása, a tények feltárása, szakmai szinten, a politika kizárásával.

Dr. Becsey Zsolt első lépésként fontosnak tartja a vegyesbizottság megalakulását, de szerinte el kell jutni az erkölcsi hozadékáig, vagyis be kell ismernie a szerb félnek is, hogy sok embert kivégeztek, kollektív bűnössé nyilvánítottak.

A megbékéléshez vezető úton a magyar fél már beismerte, és már a háború alatt feltárta az elkövetett atrocitásait. Ezért is lenne nagy szükség arra is, hogy feltárják a szerb fél atrocitásait, megtorlásait. Tisztázatlan morális tudattal nem lehet Európát építeni. Amíg a tisztázatlanság fennáll, megosztható a régió.

A megemlékezést **Rókus Zoltán** szavallatai tették kegyetlensebbé. A koszorúzás és a gyertyagyújtás után a Szózáttal zárult a megemlékezés. ■ S. T. G.